

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ /
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА /
KYIV NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
NAMED AFTER VADYM HETMAN

**ЕКОНОМІКА
ПІДПРИЄМСТВА:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА
ENTERPRISE
ECONOMICS:
THEORY AND PRACTICE**

Збірник матеріалів / Proceedings
IX Міжнародної науково-практичної конференції /
IX International Scientific and Practical Conference

м. Київ / Kyiv

12-13 жовтня 2022 р. / October 12-13, 2022

КНЕУ 115 РОКІВ КИЇВ 2022

*Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету фінансів
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана
Протокол № 8 від 20.10.2022*

Оргкомітет конференції

РЕПІНА Інна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри бізнес-економіки та підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана (відп. за вип.); **БУДЯСВ Максим** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **БОЙЧЕНКО Катерина** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ВОСТРЯКОВА Валентина** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ГРЕБЕШКОВА Олена** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **КУКОБА Володимир** – доктор економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **КИРИЛЮК Оксана** – доктор філософії, старший викладач кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **КОЦЮБА Олексій** – доктор економічних наук, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **КУБАРЕВА Ірина** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **КУЗЬМЕНКО Олена** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **КУЗЬОМКО Володимир** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **КОВТУН Віта** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ЛІГОНЕНКО Лариса** – доктор економічних наук, професор, професорка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **МИСИЛЮК Влада** – аспірантка кафедри бізнес-економіки та підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **МАЛЯРЧУК Ольга** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ПЕТРЕНКО Людмила** – доктор економічних наук, доцент, професорка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ПАЗДРІЙ Віталій** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **САДОВНИК Олександр** – кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи, економіки та інфраструктури, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **СТАРИКОВ Олександр** – кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **САС Ірина** – кандидат економічних наук, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ЧУХРАЄВА Наталія** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ЧЕБАКОВА Тетяна** – кандидат економічних наук, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ШКОДА Тетяна** – доктор економічних наук, доцент, професорка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ШЕРГІНА Лідія** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ШВИДКА Оксана** – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ШАПРАН Олександр** – аспірант кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ЯМНЕНКО Галина** – кандидат економічних наук, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана; **ЯКУШЕВА Наталія** – аспірантка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Секретар: ТЕПЛОК Марія – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-економіки та підприємництва, КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Економіка підприємства: теорія і практика [Електронний ресурс] : зб. Е 45 матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. — К. : КНЕУ, 2022. — 492 с.
ISBN 978-966-926-112-0

Конференція спрямована на обговорення вченими і практиками результатів наукових досліджень і розвитку функціонування підприємств у контексті формування знань з новітньої економіки і розвитку інтеграційних процесів.

The conference is aimed at discussing the results of scientists research and experience of enterprise functioning by scientists and workers in the sense of providing knowledge in modern economics and integration processes development.

*Матеріали друкуються мовами оригіналів. Погляди, висловлені в публікаціях, є позицією авторів.
Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть автори.*

Шергіна Лідія Антонівна, Жемба Алла Йосипівна. ТЕНДЕНЦІЇ СВІТОВИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РИНКІВ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	54
Терещенко Юлія. КООПЕРАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ МЕРЕЖЕВИХ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ В СФЕРІ ПОСЛУГ	57
Махова Галина, Ціліцинська Інна. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	60
Горін Андрій, Гребешкова Олена. СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ ЗА УМОВ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	63
Теплюк Марія, Зубко Єлизавета. ЕКОСИСТЕМА ТА АРХІТЕКТУРА ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ	67
Кириленко Вікторія. ФОРМУВАННЯ РЕПУТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В РАМКАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	70
Мовчанюк Анастасія. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА МЕХАНІЗМ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	73
Стрільчук Олеся. ЛІДЕРСТВО ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ ПЕРСПЕКТИВИ	76
Zhmai Aleksandr. EFFICIENCY OF A FOUR-DAY WORKING WEEK IN "PERFECT STORM" CONDITIONS	82
Швидка Оксана, Тесленко Єлизавета. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ У ПЕРІОД ВІЙНИ	85
Яценко Валерія. ДЕВАЛЬВАЦІЯ ГРИВНІ ТА ЇЇ РОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	88
Kubareva Iryna. LEADERSHIP PERFORMANCE IN THE COMPANY: DEFINITION AND APPROACH TO EVALUATION	91

JEL M 21, H 89, O 10

ЖМАЙ Олександр

Старший викладач, Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова
Одеса, Україна

Aleksandr ZHMAI

Senior Lecturer, Odessa I. I. Mechnikov
National University
Odessa, Ukraine

**ЕФЕКТИВНІСТЬ
ЧОТИРИДЕННОГО РОБОЧОГО
ТИЖНЯ В УМОВАХ
«ІДЕАЛЬНОГО ШТОРМУ»**

**EFFICIENCY OF A FOUR-DAY
WORKING WEEK IN "PERFECT
STORM" CONDITIONS**

Анотація: У роботі розглядаються переваги та недоліки переходу до чотириденного робочого тижня у сучасних умовах «ідеального шторму». Досліджуються приклади різних країн світу, де ця практика була введена на той чи інший період.

Ключові слова: чотириденний робочий тиждень, продуктивність, концепція «work-life balance», робочі години.

Abstract: This research paper explores the advantages and disadvantages of the transition to a four-day work week in today's "perfect storm" conditions. Examples of different countries where this practice was introduced for one or another period are studied.

Keywords: four-day work week, productivity, «work-life balance» concept, working hours.

Radical changes in the modern world are happening faster and faster. Moreover, over the past few years, they have become sharply negative, which allows us to talk about life in the conditions of a "perfect storm" [1].

At the same time, business processes are forced to change, since many of them no longer meet the existing realities. Thus, worker who has normal working week with more weekends is more productive than overworked one. That's why nowadays 4-day working week, which means that employee will work 28 hours and have 3-day weekend instead of two, is becoming more and more popular.

Back in 2016, some scientists started talking about the fact that the VUCA world was replaced by the world of BANI – brittle, anxious, non-linear and incomprehensible [2]. And at the same time, the first significant experiments on the introduction of a four-day working week appeared.

Many companies thinking about 4-day working week for their employees, and several countries and companies have already tried such way - and got the ambiguous results.

For example, Sweden has made several experiments in 2015 to define the significance of working shorter hours. The proposal was to try 6-hour workdays instead of 8-hour ones without loss of pay. The reaction was mixed. On the one hand, nobody wants to pay money for not working, as one deputy mayor has said to the New York Times.

On the other hand, the experiment ended in success in some case. For instance, the university hospital's orthopedics unit switched eighty nurses and doctors over to a six-hour workday and hired new staff to make up for the lost time. The response from

the medical workers was positive. Yet the experiment also faced a lot of criticism and was not renewed for a longer period [3].

Andrew Barnes, a New Zealand-based entrepreneur and philanthropist who founded New Zealand's largest corporate trustee company, Perpetual Guardian, in February 2018 announced the company's trial transition to a four-day working week.

After 2 months, Barnes said that due to this innovation, employees got more time to pay attention to their personal lives. The number of those who felt they had a work-life balance rose from 54% (according to a survey in November 2017) to 78%.

Until July 2018 company's productivity has grown up 20%, staff stress levels down, customer engagement levels up more than 30%, revenue remaining stable and costs decreasing [2].

In Iceland, the trials of a four-day week run by the government included about 2,500 workers, which amounts to about 1% of Iceland's working population. Preschools, offices, social service providers and hospitals took part. Productivity improved in the majority of workplaces, moreover, employees reported feeling less stressed and at risk of burnout, and said their health and work-life balance had improved [5].

In early 2022, Panasonic's CEO also announced that the company is introducing an optional four-day working week. In their free time, employees can do volunteer work or find part-time work on the side [6].

Talking about advantages, the most important is that 4-day work decreases stress level. Stress contributes to decreased organizational performance, decreased employee overall performance, poor quality of work and absenteeism because of the health problems such as anxiety, emotional disorder, work life imbalance, depression [7].

At the same time, 4-day week will help to increase worker's satisfaction and teamwork without even harming their productivity or company output.

Moreover, in the report "Stop the clock: the environmental benefits of a shorter working week" that was published in May 2021, the analysis indicated that shifting to a 4-day working week by 2025 could shrink the UK's annual carbon footprint by 127 tonnes of greenhouse gas emissions, address some of the hardest to decarbonise emissions from international transport and manufacturing, and reduce the outsourcing of pollution to poorer countries [8]

There are also disadvantages. The main one is the wrong approach. A lot of owners of business confused the concept of a four-day work week with compressed hours. Workers who are expected to still work 35 hours, but across 4 days will actually show decreased levels of productivity and it can also impact employees' engagement, work-life balance and overall happiness. To achieve the right effects, a four-day working week should consist of standard seven-hour workday [9].

Another question is which day to choose to be taken off. For workers better a flexible day off, so they can choose free day spontaneously. It can bring a lot of problems to the company. If every workers take different day off, it will be so confusing. The social test proved that Friday is the best day to take off, because you are focused on your work, don't think about weekend and then you have 3 days to rest.

To sum up, the 4-day week is really good solution to fight with unproductiveness and laziness. Our world is developing so fast and we need to find and deploy new ways. At the same time, it is important to remember that this is just a tool that, if used incorrectly, can lead to undesirable consequences.

Література:

1. Zhmai A. V. How the “perfect storm” influences on modern economy and management. *Розширюючи обрії*: зб. тез п’ятнадцятого міжнар. форуму студ. і молодих учених, 20 – 21 травня 2020 р., м. Дніпро/ за ред. С. І. Кострицької; М-во освіти і науки України; Дніпровська політехніка. –Д.: ДП, 2020. – с. 490-493.
2. BANI versus VUCA: a new acronym to describe the world (2020). *Stephan Grabmeier*. URL: <https://stephangrabmeier.de/bani-versus-vuca/> (дата звернення 30.09.2022).
3. Four-day work week: A mixed success (2021). *DW*. URL: <https://www.dw.com/en/four-day-work-week-a-mixed-success/a-59091672> (дата звернення 30.09.2022).
4. Andrew Barns. *Wikipedia*. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Andrew_Barns_\(businessman\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Andrew_Barns_(businessman)) (дата звернення 30.09.2022).
5. Four-day week 'an overwhelming success' in Iceland (2021). *BBC News*. URL: <https://www.bbc.com/news/business-57724779> (дата звернення 30.09.2022).
6. Japan’s Panasonic Joins Global Trend Toward Four-Day Week. *Bloomberg*. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-01-10/japan-s-panasonic-joins-global-trend-toward-four-day-work-week> (дата звернення 30.09.2022).
7. Ajayi, Samuel, Effect of Stress on Employee Performance and Job Satisfaction: A Case Study of Nigerian Banking Industry (April 11, 2018). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3160620> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3160620>
8. Stop the clock: the environmental benefits of a shorter working week (2021). *4 Day Week Global*. URL: <https://www.4dayweek.com/research-articles/stop-the-clock> (дата звернення 30.09.2022).

References

1. Zhmai A. V. How the “perfect storm” influences on modern economy and management. *Розширюючи обрії*: зб. тез п’ятнадцятого міжнар. форуму студ. і молодих учених, 20 – 21 травня 2020 р., м. Дніпро/ за ред. С. І. Кострицької; М-во освіти і науки України; Дніпровська політехніка. –Д.: ДП, 2020. – с. 490-493.
2. BANI versus VUCA: a new acronym to describe the world (2020). *Stephan Grabmeier*. URL: <https://stephangrabmeier.de/bani-versus-vuca/> (дата звернення 30.09.2022).
3. Four-day work week: A mixed success (2021). *DW*. URL: <https://www.dw.com/en/four-day-work-week-a-mixed-success/a-59091672> (дата звернення 30.09.2022).
4. Andrew Barns. *Wikipedia*. URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Andrew_Barns_\(businessman\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Andrew_Barns_(businessman)) (дата звернення 30.09.2022).
5. Four-day week 'an overwhelming success' in Iceland (2021). *BBC News*. URL: <https://www.bbc.com/news/business-57724779> (дата звернення 30.09.2022).
6. Japan’s Panasonic Joins Global Trend Toward Four-Day Week. *Bloomberg*. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-01-10/japan-s-panasonic-joins-global-trend-toward-four-day-work-week> (дата звернення 30.09.2022).
7. Ajayi, Samuel, Effect of Stress on Employee Performance and Job Satisfaction: A Case Study of Nigerian Banking Industry (April 11, 2018). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3160620> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3160620>
8. Stop the clock: the environmental benefits of a shorter working week (2021). *4 Day Week Global*. URL: <https://www.4dayweek.com/research-articles/stop-the-clock> (дата звернення 30.09.2022).

9. The Pros and Cons of a 4 Day Working Week. Change Recruitment. URL: <https://www.changerecruitmentgroup.com/knowledge-centre/the-pros-and-cons-of-a-4-day-working-week> (дата звернення 30.09.2022).

9. The Pros and Cons of a 4 Day Working Week. Change Recruitment. URL: <https://www.changerecruitmentgroup.com/knowledge-centre/the-pros-and-cons-of-a-4-day-working-week> (дата звернення 30.09.2022).

JEL M 21, H 89, O 10

ШВИДКА Оксана,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна,

ТЕСЛЕНКО Єлизавета,

студентка 6 курсу

КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна,

ORCID: 0000-0002-2875-2584

e-mail: liza5320151432@gmail.com

Oksana SHVYDKA

Ph.D. in Economics, Associate Professor, KNEU named after Vadym Hetman, Ukraine

Yelyzaveta TESLENKO

6th year student

KNEU named after Vadym Hetman, Ukraine

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ У ПЕРІОД ВІЙНИ

STATE AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF RETAIL TRADE ENTERPRISES DURING THE WAR

Анотація: Проаналізовано стан підприємств роздрібною торгівлі в Україні. Досліджено як впливають військові дії на найбільших ритейлерів України. Розглянуто заходи, які сприяють відновленню та розвитку роздрібною торгівлі. Виокремлено перспективи розвитку на найближче майбутнє.

Ключові слова: підприємства роздрібною торгівлі, економічні ризики, ритейлери, бойові дії.

Abstract: The state of retail trade enterprises in Ukraine is analyzed. It has been studied how military operations affect the largest retailers of Ukraine. Measures that contribute to the recovery and development of retail trade are considered. Development prospects for the near future are highlighted.

Keywords: retail enterprises, economic risks, retailers, hostilities.

Український бізнес адаптується до війни швидше, ніж до пандемії COVID-19. Кількість нових підприємств, зареєстрованих за останні кілька місяців, зросла на 30% з початку пандемії. Не тільки національна економіка продовжує працювати, а й виникли нові приватні підприємства. На підконтрольних Україні територіях, підприємства повертаються до роботи. Тому необхідно підтримувати місцевих виробників, щоб зберегти цю тенденцію та стимулювати нашу економіку. Зрештою, економічний фронт сьогодні як ніколи важливий.

Початок війни зупинив роботу майже всього бізнесу в Україні. Незважаючи на те, що бойові дії ще тривають, велика кількість підприємств вже відновили свою роботу. Серед них найбільші ритейлери України [1]: «АТБ-МАРКЕТ», «Fozzy Group», «Епіцентр», «МЕТРО», «Ашан», «Rozetka», «Comfy», «EVA», «Varius», «Ельдорадо». Всі ці компанії зазнали певних втрат через військові дії (знищено склади, магазини, порушена система логістичних шляхів), однак, вони